

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE FACEBOOK ÜZERİNDEN SÖZCÜK ÖĞRETİMİ¹

Erdiñ ASLAN*

*Yrd. Doç. Dr., Marmara Üniversitesi

erdincaslan36@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışmada İnternetin en yaygın uygulamalarından olan Facebook'un bir ders aracı olarak Yabancılara Türkçe Sözcük Öğretiminde kullanılması konusu üzerinde durulmaktadır. İçerikler incelendiğinde Facebook'un bu amaçla temel olarak üç farklı şekilde kullanılabileceği görülmektedir. Bunlardan birincisi bir sayfa veya grup oluşturarak etkinliklerin buradan paylaşarak gerçekleştirilmesidir. Bu etkinlikler; video, resim, müzik, animasyon paylaşımları şeklinde olabildiği gibi hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin kendi buldukları yöntemlerle de olabilmektedir. İkincisi Facebook bünyesinde yer alan oyunlardan yararlanmak. Buradaki oyunlar doğrudan sözcük öğretimi amaçlı olmasa da öğretici özelliklere sahip olmasından dolayı sözcük öğretiminde kullanılabilmektedirler. Son olarak Facebook üzerinden dolaylı yoldan sözcük öğrenimi. Gerek program dilinin Türkçeye çevrilerek gerekse Türkçe sayfalarda dolaşarak farkında olmadan yeni sözcükler öğrenilmesi bu yolla gerçekleşmektedir. Çalışmada bu yöntemlerle ilgili açık örnekler sunulmakta ve paylaşımlar incelenmektedir.

Anahtar sözcükler: Facebook, Yabancılara Türkçe Öğretimi, Sözcük Öğretimi, Kelime Öğretimi.

VOCABULARY TEACHING ON THE FACEBOOK IN THE TEACHING TURKISH TO FOREIGNERS

ABSTRACT

In this study, it focuses on the use of Facebook which is one of the Internet's most common applications as an educational tool in Turkish Vocabulary Teaching to Foreigners. Facebook can be used in three different ways as the basis for this purpose looking at its contents. The first, the activity is carried out by creating a page or group. These activities can be not only shares of video, photos, music, and animation but also they can be methods teachers and students have used and found themselves. Secondly to take advantage the word games on the Facebook. These games can be used in vocabulary teaching because they have tutorial features although not

¹ Bu makale 24-25 Nisan 2015 tarihleri arasında Belçika'nın Gent şehrinde yapılan 1. Uluslararası Türkçe Öğretimi Kongresi'nde bildiri olarak sunulmuştur.

directly aimed at the vocabulary teaching. Finally, Indirectly Vocabulary Teaching on the Facebook. Both translating program language into Turkish and surfing on the Internet, to learn new words unwittingly is realized in this way. In the study, the clear examples on this method are presented and the shares are examined.

Keywords: Facebook, Teaching Turkish to Foreigners, Vocabulary Teaching, Word Teaching.

1. GİRİŞ

İnternetin en popüler uygulamalarından olan sosyal ağlar, hayatımızın hemen hemen her alanını etkilediği gibi öğrenme alışkanlıklarımızı da etkilemektedir. Bilgi alışverişinin daha hızlı, daha kolay ve daha etkin olduğu bu ortamların öğrenme yaşantılarını etkilememesi zaten düşünülemez. Kolay kullanımı, zengin içeriği ve çok boyutlu iletişim unsurlarıyla özellikle yeni nesillerin ilgisini çeken sosyal ağlar, aslında zaman ve mekân sınırlaması olmadan çift taraflı ve eş zamanlı etkileşim olanağı sunan informal eğitim ortamlarıdır. Sosyal Ağların formal eğitim ortamlarında da kullanılabilmesi, öğretmen ve öğrencilere birçok fırsatlar sunabileceği eğitimciler tarafından da kabul edilmektedir.

Ellison (2008) sosyal ağların her ne kadar informal şekilde kullanılsa da aynı zamanda öğretme ve öğrenme etkinliklerini desteklemek için kullanılma potansiyeline sahip olduğunu ifade etmektedir. Ayrıca sosyal olarak sınıf tartışmalarına daha belirgin kimlikler sağlamasının yanı sıra en tekil düzeyde kullanıcılar arası bağlantıyı sağlayarak sınıf içinde ve dışında farklı öğrenme stillerine ev sahipliği yapabileceğini belirtmektedir. Son olarak sosyal ağların kullanımı, öğrencilerin dijital etkin vatandaşlar ve profesyonellere dönüşmesinde giderek daha da önem kazanan dijital okur-yazarlıklarının geliştirilmesine yardımcı olacağını ifade etmektedir (Ekici ve Kıyıcı 2012: 159).

Ajjan ve Harsthone (2008), sosyal ağlar gibi araçların derslere uyarlanması kolay olduğunu ileri sürmektedirler. Ayrıca bu araçların öğrenci öğrenmelerini artırarak okul-öğrenci ve öğrenci-öğrenci arasında etkileşimini güçlendirdiği, bununla birlikte öğrencilerin derslere ilişkin memnuniyetlerini arttırdığını, öğrencilerin yazma becerilerini geliştirdiğini ifade etmektedirler. (Gülbahar, Kalelioğlu, ve Madran, 2010).

Yamamoto, Demiray, Kesim, (2010) sosyal ağların eğitimde bir araç olarak kullanılmasının bir çok avantaj sağlayabileceğinden bahsetmekte ve geleneksel programlara göre öğrencilerin araştırma, bilgi ve becerilerini arttırmada daha gönüllü davranmalarını sağlayacağını ileri sürmektedir, ayrıca öğrencilerin ve öğretmenlerin bilgiye ulaşma, değerlendirme, kullanma ve etkili olarak alıntı yapma becerilerini de geliştireceğini ifade etmektedir (Tiryakioğlu ve Erzurum, 2011: 1036-1037).

Bugün birçok sosyal ağ sitesi değişik türde içeriklerle hizmet vermektedir. İçeriklerin özellikleri sosyal bilişsel kuramın ve oluşturma öğrenme kuramının genel özellikleri ile uyduğu görülmektedir. Zira Sosyal bilişsel kuram, öğrenmenin sosyal bir çevrede oluşumu üzerinde durarak insan davranışlarını bilişsel, davranışsal ve çevresel faktörler arasındaki sürekli etkileşim ile açıklanmakta ve davranışların oluşmasında çevresel ve bilişsel faktörlerin nasıl etkileşime girdikleri üzerine odaklanmaktadır. (Kert, S.B. ve Kert A., 2010: 492,493).

İçeriklerin uyduğu bir diğer kuram ise Oluşturmacı Kuramdır. Bu kuram ise bilginin karşılıklı etkileşim ve yansımalar sonucunda zihinde oluşturulduğunu savunmaktadır. Bu kurama göre öğrenme, zihinsel yapılandırmalarla birey tarafından gerçekleştirildiğinden bu ortamların, bireylerin çevreleriyle etkileşim içerisinde olacağı, zengin öğrenme yaşantıları geçirebilecekleri bir şekilde düzenlenmeleri gerekli görülmektedir. Ayrıca daha önce zihinde yapılandırılmış bilginin birey tarafından denenme, yanlışları düzeltme, yeni bilgilerle değiştirilme olanağı vardır. Bunlarla birlikte gerçek durumlara dayalı sorun çözme, işbirliği, bireysel olarak keşfetme özellikleri de mevcuttur.” (Kert, S.B. ve Kert A., 2010: 492).

2. SOSYAL AĞLAR VE WEB 2.0 TEKNOLOJİSİ

Web 2.0 terimi ilk kez 2004 yılında medya tarafından yapılan bir konferansta Tim O'Reilly tarafından dile getirilmiş ve dünyada yeni bir akımın doğduğuna işaret edilmiştir (Aslan, 2007). Bununla birlikte “Web 2.0, Web ortamına yeni teknolojik destekler veya uygulamalar katmaktan ziyade var olan Web teknolojisini daha kolay kullanılabilir veya daha fonksiyonel hale getirebilmek için ortaya konulan eğilimleri ifade eder. Web 2.0 terimi, kullanıcıların mevcut Web içeriklerini üretebildiği ve değiştirebildiği yeni bir miladı temsil eder. Çünkü Web 2.0 bilginin oluşturulması ve paylaşımı konusunda radikal bir değişikliktir” (Karaman, Yıldırım, Kaban, 2008: 35-36).

Bugün farklı amaçlar için hizmet veren birçok sosyal ağ sitesi bulunmaktadır ve bunların sayısı her geçen gün artmaktadır. Sosyal ağlar; Sosyal Siteler (Facebook, Twitter), Fotoğraf Paylaşım Siteleri (Flicker, Instagram), Video Paylaşım Siteleri (YouTube, Dailymotion), Bloglar (Blogger.com, Wordpress), Wikiler (Wikipedia, Wiktionary), Anlık mesajlaşma Uygulamaları (Whatsapp, Tango) gibi çeşitli kategorilere ayrılmaktadır. Bunlar arasında en fazla kullanıcı profiline sahip ve en yaygın kullanılan ağ olarak Facebook ön plana çıkmaktadır. *2015'te Dijital, Sosyal ve Mobil* başlıklı 376 sayfalık bir rapor hazırlayan We Are Social adlı pazarlama ajansına göre Ocak 2015 itibarıyla, 1 milyar 366 milyon kullanıcıya ulaşan Facebook, dünyanın en büyük sosyal ağı konumundadır. Türkiye'deki Facebook kullanımı istatistiklerine baktığımızda sahte hesaplar dâhil 36 milyon kullanıcıya ulaştığını görmekteyiz. Bu rakamla genel nüfusun % 45'inin bir Facebook hesabının olduğu ve bu oranla dünya genelinde Türkiye'nin 9. sırada yer aldığı ortaya çıkmaktadır (<http://wearesocial.net/blog/2015/01/digital-social-mobile-worldwide-2015> Erişim:10.02.2015).

Bunlarla birlikte özellikle son dönemlerde gittikçe yaygınlaşan açık kaynak kodlu (android işletim sistemi gibi) sistemlerin cep telefonlarını sosyal ağların kullanımı konusunda bilgisayarlar kadar yetenekli hale getirmiştir. Taşınabilir olmalarının sunduğu avantajla mobil cihazlar sosyal ağlar üzerindeki etkileşimi daha kolay ve daha pratik hale getirerek bu alana yeni bir boyut kazandırmıştır. Cep telefonlarından sosyal ağlara bağlanan kullanıcıların sayısının her geçen gün hızla arttığını da belirtmek gerekir.

3. FACEBOOK ÜZERİNDEN SÖZCÜK ÖĞRETİMİ

Başlangıçta sosyal ağlar, eğitimciler tarafından kendi kişisel hesapları üzerinden öğrencilerine ya da kitlelerine ulaşmak için oluşturdukları gruplar, etkinlikler, sınav notları ve tarihlerinin bildirilmesi ya da oluşan ders programı değişikliklerin haber verilmesi amacıyla kullanılmaktaydı. Daha sonra çeşitli derslerin ve etkinliklerin ağ üzerinden işlenebileceği fikri hâkim olmuş ve çeşitli uygulamalar yapılmıştır. Facebook üzerinden gerçekleştirilen etkinliklerden biride sözcük öğretimidir.

Sözcük öğretiminde kullanılan pek çok etkinlikten bahsetmek mümkündür. Fakat etkinliklerin bazı özelliklerinin olması gerekmektedir. Budak'a göre (2000) "Gerçek anlamda bir sözcük öğretimi düşünme stratejileri, bilişsel yapıyı ve kendi kendine öğrenme yaklaşımını göz önünde bulunduran yol ve araçlarla yapılmalıdır" (akt. Lüle Mert 2013:16). Buradan hareketle Facebook'ta yer alan bazı uygulamaların yukarıda belirtilen strateji ve yaklaşımları dikkate aldığını görmekteyiz. Aşağıda yabancılara Türkçe öğretiminde Facebook üzerinden sözcük öğretimiyle ilgili uygulamalardan ve etkinliklerden örnekler sunulmaktadır. İçerikler incelendiğinde Facebook'un bu amaçla temel olarak üç farklı şekilde kullanılabileceği görülmektedir. Bunlar;

1. Gruplar ve Sayfalar
2. Oyunlar
3. Dolaylı Yoldan Sözcük Öğrenimi-Öğretimi

3.1 Gruplar ve Sayfalar

Bir grup veya bir sayfa oluşturarak çeşitli etkinlikler gerçekleştirmek Facebook'ta en yaygın kullanılan yöntemlerdir. Gruplar açık veya gizli şekilde oluşturulabilirler. Sayfalar ise herkese açık olduğundan ilgili öğrenciler sayfayı beğenerek takip ederler. Genel olarak etkinlikler dersle ilgili videolar, resimler, çeşitli görseller, yazılar gibi içeriklerin paylaşılması ve öğrencilerin bu paylaşımlara yorum yapması şeklinde gerçekleşir. Bunun yanı sıra duyurular, ilanlar, çeşitli konularda tartışmalar ve fikir alışverişleri de gerçekleştirilmektedir.

Grupta veya sayfada gerçekleştirilecek etkinliklerin başında video paylaşımları gelmektedir. Aşağıdaki örnekle video paylaşımları ile ne tür etkinlikler yapılabileceğini açıklayalım. Bu videoda A2 seviyesine uygun olarak yiyecek ve içecek isimleri öğretilmektedir. Etkinlikte önce çeşitli yiyecek ve içecek isimleri sunulmakta sonra bir diyalog verilmektedir. Daha sonra konuyla ilgili öğrencilere bazı sorular sorulmaktadır. Ayrıca öğrencilerden eşleştirme çalışması, alışveriş listesi hazırlama, kendi münüsünü hazırlama gibi etkinlikleri gerçekleştirmeleri istenerek sunulan sözcüklerin pekiştirilmesi amaçlanmaktadır. Öğrenciler çalışmalarını *Yorum Yap* bölümüne yazarak burada bir tartışma ortamı oluşturabilmektedirler. Video paylaşımlarının en önemli faydası ise sunulan sözcüklerin telaffuzlarının defalarca dinlenebilmesidir. Bu etkinlikler okuma, yazma ve dinleme çalışmalarını kapsamaktadır.

Erdiñ Aslan
16 Nisan, 10:58

Türkçe Öğreniyorum - Yiyecek ve İçecekler
Yabancılar için Türkçe Öğretimi' Konu: Yiyecek ve İçecekler Seviye: A2 (Temel Seviye) Dil bilgisi konuları: Geniş zaman düz cümle yapısı ve soru cümlesi yap...
YOUTUBE.COM

Beğen · Yorum Yap · Paylaş

2 kişi bunu beğendi.

Erdiñ Aslan Ahmet ve Nurten'in alışveriş listesini yazınız.
16 Nisan, 10:58 · Beğen

NIGG. Nicolas Nico patates, soğan, patlıcan, domates, cilek, elma, muz
Az önce · Beğen

Resim 1: Video paylaşımı, (https://www.facebook.com/groups/47575609931/?notif_t=group_r2j_approved
Erişim: 20.04.2015)

Bir başka etkinlik ise resim paylaşımlarıdır. Resimlerle çok farklı şekillerde etkinlikler hazırlanabilir. Aşağıdaki paylaşımda hastalık isimleri İngilizce ve Arapça karşılıklarıyla birlikte resimlerle sunulmuş. Kullanıcılar yorum kısmına hastalıkların nasıl ifade edeceklerini yazmaktalar. Yazım hataları ve yanlış ifadeler yönetici veya diğer kullanıcılar tarafından düzeltilmektedir. Örneğin kullanıcılardan birisi “şimdi gripim ve biraz ateşim” şeklinde bir cümle yazmakta. Diğer kullanıcı ise bunun hatalı bir cümle olduğunu belirterek “şimdi gripim ve biraz ateşim var” şeklinde doğru kullanımı yazmaktadır.

Learnturkish Channel
9 Şubat, 18:02

BOĞAZ AĞRISI / التهاب الحلق
MİDE AĞRISI / KARIN AĞRISI / وجع البطن / STOMACHACHE
SÖĞÜK / برقة / زكام
ÖKSÜRÜK / سعال / حكة
ATEŞ / حمى
BAŞ AĞRISI / صداع
DIŞ AĞRISI / وجع الأسنان
SIRT AĞRISI / ألم الظهر
KULAK AĞRISI / وجع الأذن
GRIP / الإنفلونزا / النزلة الوافدة

DISEASES IN TURKISH | LEARNTURKISHCHANNEL
LEARNTURKISHCHANNEL.BLOGSPOT.COM

Beğen · Paylaş

7 kişi bunu beğendi.

Luca Riso şimdi gripim var ve biraz ateşim
9 Şubat, 18:52 · Beğen

Kaplum Kabag Luca Riso "şimdi gripim. ve biraz ateşim var."
9 Şubat, 20:10 · Beğen

Resim 2. Resim paylaşımı 1 (<https://www.facebook.com/groups/47575609931/?fref=ts> Erişim: 25.02.2015)

Ayrıca resimler çeşitli açıklamalar için de kullanılabilir. Aşağıdaki paylaşımda masa ve sofranın arasındaki farkı öğrenmek isteyen bir kullanıcı, grup duvarında bunu paylaşmakta. Gruptan bu soruya açıklama yapılarak aradaki fark anlatılmakta ve açıklamanın altına ilgili resim konulmaktadır.

Alina HotRed Mullagalieva
11 Şubat, 16:41

What is the difference between Masa and Sofra?
Masa is a dinning table, a big one, and sofranın is a small one, like a coffee table?

Beğen - Paylaş

9 kişi bunu beğendi.

10 diğer yorumu gör

Taha Ser This is not exactly correct; Sofra it used to be the food that used to be set up on the floor - as you can see in the pictures above. However, nowadays sofranın is "all the food set-up that you will have for a meal". Used as: WOULD YOU SET UP THE SOFRAYI i.e SOFRAYI KURAR MISIN?. In order to ask some one to bring out the cutlery and the food to where ever the food will be eaten.
11 Şubat, 17:28 · Düzenlendi · Beğen · 2

Şahabüddin Tanrikulu

11 Şubat 17:44 · Beğen · 2

Resim 3. Resim paylaşımı 2 (<https://www.facebook.com/groups/47575609931/?fref=ts> Erişim: 25.02.2015)

Görsel kullanmadan yapılabilecek çeşitli etkinlikler de mevcuttur. Örneğin duvara farklı cevaplar verilebilecek şekilde sorular sorulabilir. Aşağıda kullanıcılara en sevdikleri Türk yemeklerinin neler olduğu sorulmakta ve bununla ilgili farklı cevaplar verilmekte, yorumlar yapılmaktadır.

Resim 4. Yazı paylaşımı 1 (<https://www.facebook.com/groups/47575609931/?fref=ts> Erişim: 25.02.2015)

Çeşitli sözcük oyunları oynayarak da bazı etkinlikler gerçekleştirilmektedir. Örneğin; yönetici, çeşitli nesnelerin isimlerinin yazılmasını isteyebilir veya bazı sözcüklerin ilk harfini veya son harfini vererek bunların tamamlanmasını isteyebilir. Eşanlamlı veya zıt anlamlı sözcüklerin yazılmasını isteyebilir. Sözcükler arasında alaka kurularak yeni sözcükler üretilmesini isteyebilir.

Resim 5. Yazı paylaşımı 2 (https://www.facebook.com/groups/47575609931/10153148479024932/?notif_t=group_comment Erişim:05.03.2015)

Doğrudan bilgi amaçlı paylaşımlar da yapılmaktadır. Aşağıda çeşitli fiiller ve ünlemler İngilizce karşılıkları ile birlikte verilmektedir. Kullanıcılar bunlarla ilgili olarak Yorum bölümünde çeşitli yorumlar yapmakta ve bazı kullanımlarla ilgili açıklayıcı bilgi sunmaktadırlar.

Resim 6. Bilgi amaçlı paylaşım (<https://www.facebook.com/TeachingTurkishasForeignLanguage?fref=ts> Erişim: 25.02.2015)

3.2. Oyunlar

Grup ve sayfalardan başka sözcük öğretimi amacıyla kullanılacak oyunlar mevcuttur. Bu oyunlar aslında Türkçe öğretmek için hazırlanmış oyunlar değildir, fakat öğretici yönleri bulunduğu için yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılabilirler. Bu oyunlar bilgisayar üzerinden oynanabildiği gibi cep telefonları üzerinden de oynanabilirler. Bu oyunlar oyun uygulamasına giriş yapılarak ücretsiz bir şekilde oynanabilir. Aşağıda bu oyunlardan birkaç tane örnek verilerek bunların öğretici yönü üzerinde durulmaktadır.

Bu oyunlardan biri *Kelime* oyunudur. Bu oyun iki kişinin karşılıklı olarak sırayla oynadıkları, alfabe'deki 29 harfi ve sunulan iki joker harfi kullanarak kelime türettikleri bir oyundur. Sıra kendisinde olan oyuncu elindeki harfleri en fazla puan alacak şekilde yatay veya dikey olarak yerleştirerek kelime türetir. Oluşturulan kelimelerin yukarıdan aşağıya ve soldan sağa anlamlı olmaları gerekmektedir. Oyunda toplam 100 adet harf bulunmaktadır. Yerdeki taşlar bitene kadar oyunculara her tur 7 adet harf verilir. Yerdeki harfler bittikten sonra elindeki harfleri de bitiren oyuncu ile birlikte oyun biter. Toplamda en fazla puanı sahip oyuncu galip sayılır. (<http://he2apps.com/kelime/hel> Erişim: 17.02.2015)

Resim 7. Kelimelik Oyunu (<https://www.facebook.com/games/kelimelik/?fbs=110> Erişim:17.02.2015)

Bu tür oyunlarda öğrenci, bir yandan daha önce öğrendiği kelimeleri pekiştirme diğer yandan da yeni sözcükler öğrenme imkânı bulmaktadır. Ayrıca harflerin seslerle ilişkilendirilmesi ve sözcüklerin doğru yazılışlarını öğrenmede en etkinli etkinliklerdendir. Bu oyun öğrencilerin Türkçedeki sesleri ve sembolleri daha iyi tanımlarını ve kelime bilgilerini geliştirmelerini sağlar (Dumanlı, 2007 akt. Gürdal ve Arslan 2011:37).

Bir diğer oyun ise *Kelime Avcısı* oyunudur. Verilen harf çizelgesinden farenin sol tuşu tıklıyken harf atlamadan sağa sola, yukarı aşağı ya da çapraz şekilde harflerin üzerinden geçerek anlamlı kelimeler seçilir. Belirlenen süre içerisinde bulunan kelime kadar puan alınır. Oyuncular en çok puanı alarak birinci olmak için yarışır.

Resim 8. Kelime Avcısı Oyunu (<https://www.facebook.com/4BitKelimeAvcisi> Erişim: 17.02.2015)

Bu oyun öğrencinin hızlı düşünme ve çabuk karar verme, akıl yürütme gibi yeteneklerini geliştirdiği gibi sözcüklerin kısa süreli hafızdan uzun süreli hafızaya aktarma sürecinde de etkin rol oynar. Ayrıca öğrenci zamanla yarıştığından rekabet halindedir ve motivasyonunu üst düzeydedir. Bu durum etkili öğrenmeler gerçekleştirmesine olanak sağlamaktadır. “Öğrencilerin bu etkinlikle Türkçe sesleri, yazılışlarını ve kelimeleri daha iyi tanımları sağlanmış olur” (Yalın, 2005 akt. Gürdal ve Arslan 2011:38).

Bunlardan başka sözcük oyunları da vardır. Kelime kulesi, kelime kazanı, kelime tahtası, kelimece gibi oyunları Yabancılara Türkçe Öğretiminde sözcük öğretimi amaçlı kullanabilir.

3.3. Dolaylı Yoldan Sözcük Öğrenimi

Dolaylı yoldan sözcük öğretiminden bahsetmeden direkt yoldan sözcük öğretimine kısaca değinmek gerekir. Schmitt, (2000) öğrencilere öğretmenleri tarafından doğrudan klasik yollarla; alıştırmalar, tekrar, ezber, çeviri, açıklama, tanımlama, resimleştirme, vs. etkinliklerle yeni sözcükler öğretilmesini direkt yoldan sözcük öğretimi olarak açıklamakta ve öğrencilerin sınıf ortamda tüm dikkatlerini öğretilen yeni kelimelere verebildikleri için öğrendiklerinin bilincinde olduğunu ifade etmektedir (akt. Çetin, Sözcü, Kınay 2012). Dolaylı yoldan sözcük öğretiminden kasıt ise belli bir amaca yönelik yukarıda belirtilen etkinlikler veya herhangi bir uygulama olmadan öğrencilerin Facebook üzerinden video izleme, şarkı dinleme, okuma gibi çeşitli etkinlikleri gerçekleştirerek farkında olmadan yeni sözcükler öğrenmesidir.

Zamanının bir bölümüne Facebook'ta Türkçe sayfalarda geçiren bir öğrenci de farkında olmadan birçok sözcük öğrenebilecektir. Nitekim Read (2000) başta olmak üzere birçok dil bilimci, insanların kendi dillerine ait kelimelerin %70'ini dolaylı yoldan öğrendiklerini ileri sürmektedirler. Loewen (2005) ise dolaylı yoldan öğrenilen yeni kelimelerin şekilden çok anlam merkezli oldukları için daha etkili ve akılda kalıcı olduklarına dikkat çekmektedir. Fakat Laufer ve Hulstijn (2001) araştırmalarına göre yabancı dilde yeni kelimelerin dolaylı yoldan öğrenilebilmesi için öğrencilerin okudukları veya dinledikleri materyallerin yaklaşık %95'ini anlamak zorunda olduğunu dile getirmektedirler (akt. Çetin, Sözcü, Kınay 2012). Buradan hareketle Facebook'un bu özelliğinden ileri düzeyde Türkçe dil becerisine sahip öğrencilerin faydalanması sağlanabilir.

Bir başka önemli nokta ise Facebook uygulama dilinin Türkçe olarak kullanılmasıdır. Bunun en önemli avantajlarından biri Facebook'un yazı denetim programına sahip olması ve yanlış yazılan sözcükler için uyarı yaparak düzeltme seçenekleri sunmasıdır. Bu durum bir yandan hatalı öğrenmelerin önüne geçme diğer yandan etkili öğrenmeler gerçekleştirme imkânı sağlamaktadır.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Yabancılar Türkçe Öğretimi başlıklı açılan sayfa veya oluşturulan grupların büyük bir çoğunluğu öğretici etkinliklerden ziyade çeşitli duyuru ve ilanların yayınlaması amacıyla kullanılmaktadır. Sözcük öğretimi gibi çeşitli spesifik konuların işlendiği grup ve sayfa yok denecek kadar azdır. Bu grup ve sayfalarda sözcük öğretimi ile ilgili konulara zaman zaman yer verilmektedir. Fakat yer verilen etkinliklerle ilgili belli bir standart yani hangi seviyeye uygun, hangi amaca yönelik olduğu konusunda bir belirsizlik vardır. Avrupa Birliği Ortak Başvuru Metninde belirtilen seviyeler dikkate alınarak doğrudan sözcük öğretimine yönelik etkinliklerin yer alacağı grup ve sayfalara ihtiyaç olduğu gözlenmektedir. Bu sayfa ve grupların oluşturularak öğrencilerin hizmetine sunulması gerekmektedir.

Oyun uygulamaları doğrudan sözcük öğretimi amacıyla hazırlanmış uygulamalar değildirler. Ancak öğretici yönleri bulunmasından dolayı öğrencilerin kullanmasında fayda vardır. Bununla birlikte doğrudan sözcük öğretimine yönelik belli ilke ve yöntemlerin uygulandığı çeşitli oyunlar tasarlanarak Facebook ortamına aktarılabilir ve bu uygulamalarla sistemli bir sözcük öğretimi etkinliği gerçekleştirilebilir. Hatta bu oyunlardan elde edilen puanlar sınav notlarına ilave edilerek öğrencilerin teşvik edilmesi sağlanabilir.

Bunlarla birlikte entegre uygulamalarla Facebook üzerinden çeşitli sözcük öğretimi gerçekleştirilebilir. Nitekim başka derslerde bu uygulamalardan yararlanılmış olup olumlu sonuçlar alınmıştır. Örneğin Fırat Üniversitesinde Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü'nde anlatılan üç lisans dersi ve bir yüksek lisans dersi için Courses adlı bir Facebook uygulaması kullanılmıştır (Genç 2010). Bu uygulama Facebook'un daha fonksiyonel olarak kullanılması açısından önemlidir. Çünkü Facebook'tan daha etkin bir şekilde yararlanılacak yeni ve farklı uygulamalara ihtiyaç olduğu görülmektedir.

KAYNAKLAR

Aslan, B. (2007). *Web 2.0, Teknikleri ve Uygulamaları*. XII. Türkiye'de İnternet Konferansı, Bilkent-Ankara, Web: <http://inet-tr.org.tr/inetconf12/bildiri/46.pdf> adresinden 02.07.2013 tarihinde alınmıştır.

Çetin, Y., Sözcü, Ö.F., ve Kınay, H. (2012) Sosyal Ortamlardaki Oyunlardan Dolaylı Yoldan Yabancı Dile Ait Kelime Edinimi, *International Journal of Human Sciences [Online]*. (9)2, 535-552.

Ekici M ve Kıyıcı M. (2012) Sosyal Ağların Eğitim Bağlamında Kullanımı. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(2), 156-167 Uşak.

Genç Z. (2010). *Web 2.0 Yeniliklerinin Eğitimde Kullanımı: Bir Facebook Eğitim Uygulama Örneği*. Akademik Bilişim'10 - XII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri 10-12 Şubat 2010, 237-242. Muğla Üniversitesi

Gülbahar, Y., Kalelioğlu, F. ve Madran, O. (2010). *Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanımı*. XV. "Türkiye'de İnternet" Konferansı Bildirileri. Web: http://orcun.madran.net/yayinlar/sosyal_aglarin_egitim_amacli_kullanimi.pdf adresinden 23.07.2013 tarihinde alınmıştır.

Gürdal, A.& Arslan, M. (2011). *Oyun ve Bulmaca Etkinlikleriyle Yabancılar Türkçe Kelime Öğretim Yöntemi*, 1st International Conference on Foreign Language Teaching and Applied Linguistics May 5-7 2011 Sarajevo, Web: http://eprints.ibu.edu.ba/9/2/FLTAL%202011%20Proceed%C4%B1ngs%20Book_1_p36-p50.pdf adresinden 11.11.2013 tarihinde alınmıştır.

Karaman, S., Yıldırım, S. ve Kaban, A. (2008). *Öğrenme 2.0 Yaygınlaşıyor: Web 2.0 Uygulamalarının Eğitimde Kullanımına İlişkin Araştırmalar ve Sonuçları*. XIII. Türkiye'de İnternet Konferansı Bildirileri 22-23 Aralık 2008, 35-40. Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara

Kert, S.B. ve Kert A. (2010) Sosyal Ağ Sitelerinin Eğitsel Amaçlı Kullanılma Potansiyelleri. *International Online Journal of Educational Sciences*. 2(2), 486-507.

Lüle Mert, E. (2013) İlköğretim Türkçe Programı ile Türkçe Çalışma Kitaplarındaki Kazanım ve Etkinliklerin Sözcük Öğretimi Açısından Değerlendirilmesi. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 2(5), 13-31.

Tiryakioğlu, F. ve Erzurum, F. (2011). *Bir Eğitim Aracı Olarak Ağların Kullanımı*. 2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications 27-29 April, 2011, 1031-1047 Antalya.

<https://www.facebook.com/games/kelimelik/?fbs=110> Erişim:17.02.2015

<https://www.facebook.com/groups/47575609931/?fref=ts> Erişim: 25.02.2015

https://www.facebook.com/groups/47575609931/10153148479024932/?notif_t=group_comment
Erişim:05.03.2015)

<https://www.facebook.com/TeachingTurkishasForeignLanguage?fref=ts> Erişim: 25.02.2015

<https://www.facebook.com/4BitKelimeAvcisi> Erişim: 17.02.2015

<http://he2apps.com/kelimelik/help> Erişim: 17.02.2015

<http://wearesocial.net/blog/2015/01/digital-social-mobile-worldwide-2015> Erişim:10.02.2015

https://www.facebook.com/groups/47575609931/?notif_t=group_r2j_approved Erişim: 20.04.2015